

W.B. Berlin, 24. februarja. Novi uspehi podmorskih čolnov na severnem bojišču: 19.000 brutto-register-ton. Med potopljenimi ladjami se nahaja angleški transportni panik za čete „Tuscanja“ (14.318 brutto-register-ton) z ameriškimi četani na krovu. Parnik je bil kratko pred vhomom v Irsko morje v spretnem napadu vkljub najmočnejšemu sovražnemu protiučinku in močnemu spremstvu, na katerega čelu je vozil, se streljen.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Uspehi nemškega parnika „Wolf.“

K.B. Berlin, 26. februarja. (Uradno.) V pomožna križarka „Wolf“ je v izvršitvi nje izročenih nalog najmanj 35 sovražnih ali za sovražnika vozečih trgovinskih ladij s skupno vsebino najmanj 210.000 brutto-register-ton, uničila ali tako težko poškodovala, da je zopetna raba za daljši čas izključena. Gre se večinoma za velike, množično vredne angleške parnike, katerih enakovredno nadomestilo v doglednem času ni mogoče. Več teh parnikov so bili zasedeni angleški transportni parniki za čete. Njih potopitev imel primerne izgube na človeškem življenju za posledico. Nadalje je pomožna križarka japonsko linijsko križarko „Horuma“ od 8.000 ton in neko angleško ali japonsko križarko, katere ime se ni moglo dognati, težko poškodovala.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.B. Berlin, 26. februarja. V zatvoru oficin okolišču okrog Anglije so naši podmorski uspehi 5 parnikov in 2 ribiški ladji potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Pogajanja za mir.

Vsled energične nemške ofenzive proti poljski vladi se je položaj zdaj docela spremenil. Ruska vlada je izpoznala, da se osrednje sile ne pustijo za nos voditi in da hočejo na vsak način stalni ter pošten mir doseči. Zato so Rusi sprejeli — kakor smo že v zadnji številki poročali — v Brest-Litovskem stavljeni pogoje osrednjih sil brezpogojno in z nekaterimi izpopolnitimi dostavki. V sledečem podamo uradna poročila:

Pismena ruska mirovna ponudba.

K.B. Berlin, 11. februarja. Kakor se poroča, so ruski ljudski komisariji ustregli zahtevi, da naj svojo mirovno ponudbo pisмено vložijo. Dotično pismo je medtem že nemške črte pasiralo. S tem je podan tudi dokaz o neistini glede par dni sem krožečih vesti o padcu vlade Trockega in Lenina!

Rusija se poda!

K.B. Berlin, 25. februarja. Tekom svojega današnjega govora v nemškem državnem zboru naznanil je državni tajnik grof Hertling sledeče:

„Včeraj je došlo poročilo, da je petersburška vlada naše mirovne pogoje sprejela in da je odposlala zastopnike za nadaljne razprave v Brest-Litovsk. Vsled tega so tudi nemški odposlanci včeraj tja odpotovali. Mogoče je, da se bode o posameznostih še pripravilo, ali glavna stvar je dosežena. Mirovna volja se je od ruske strani izrecno izjavila. Naši pogoji so sprejeti. Sklep miru se mora v najkrajšem času izvršiti.“

Vojni pogoji za Rusijo.

W.B. Berlin, 26. februarja. V državnem zboru je naznanil državni podtajnik mirovne pogoje napram Rusiji. Glasom teh ne bodejo pokrajine zapadno od preje naznanjene črte, ki se preloži v pokrajino Dunaburga do vzhodne meje Kurlanda, ruski vladi več podvržene. Nemčija in Avstro-Ogrska določajo bodočo usodo pokrajin v sporazumu s prebivalstvom. Livland in Estland se zasedejo od nemške policijske sile, dokler deželne uredbe ne zajamčijo varnost. Rusija sklene takoj mir z Ukrajino, izprazne Ukrajino in Finlandsko od čet ter deželni gard, zajamči vrnitev vzhodno-anatolskih provinc na Turčijo, prizna odpravo turških kapitulacij in izvrši takoj demobiliziranje. Nadaljne določbe zadevajo ruske vojne ladje in vojne ladje entente, trgovinsko paroplovbo v Črnem morju in na Vzhodnem morju, zopetno uveljavljenje nemško-ruske trgovinske pogodbe, jamstvo največje dobave do konca 1. 1925 in opustitev agitacije proti zveznim vladam tudi v zasedenih pokrajinah. Ti pogoji se morajo tekom 48 ur sprejeti. Ruski pooblaščenici se morajo brez odmora v Brest-Litovsk podati in morajo tekom 3 dni mir podpisati, ki se mora tekom nadaljnjih dveh tednov ratificirati. Ruska delegacija je odpoštovala v Brest-Litovsk, bila je pa severno od Pskova vsled razstrelbe mostu zadržana.

Novo razprave v Brest-Litovsku.

K.B. Dunaj, 26. februarja. Na mirovna pogajanja v Brest-Litovsk odposlane delegacije Nemčije in Avstro-Ogrske so včeraj zvečer tu-sem dospole. Delegacije Bolgarije in Turčije se pričakuje tekom današnjega dneva. Ruska delegacija je bila vsled pretrganja železniške črte na ruskih tleh pri Novoselsku zadržana in bode bržkone proti večeru dospela.

Govor nemškega kanclerja o vojni in miru.

K.B. Berlin, 25. t. m. Danes je v nemškem državnem zboru govoril prvi kancler dr. grof pl. Hertling, ki je med drugim izjavil:

Državni zbor upravičeno zahteva, da se mu pojasni zunanji politični položaj in stališče, ki ga zavzema vodstvo države. Izpolnjenjem le svoje dolžnosti, ko to storim, dasi dvomim, če koristijo in rode uspeh razgovori ministrov in držav, ki se vojskujejo, pred jav-

nostjo. Liberalni član angleške poslanske zbornice M. Walter Runcimann je nedavno rekel, da bi se miru hitreje približali, ko bi se poklicani in odgovorni zastopniki, mesto da govore, zbrali v ožjem krogu, da se med seboj razgovore. Soglašam z njim, ker bi se po tej poti odstranila vsa nesporazumljenja in bi morali naši nasprotniki sprejeti naše besede tako, kakor jih mislimo in bi morali tudi sami pokazati pravo barvo. Besede, ki sem jih dvakrat tu govoril, se, kakor sodim, v sovražnem inozemstvu niso tolmačile nepristransko in brez presodkov. Razgovor v ožjem krogu bi dosegel sporazum v mnogih podrobnih vprašanjih, za katere gre, kadar se dela na spravo in ki jih more le pogodba uresničiti. Posebno mislim s tem na naše stališče nasproti Belgiji.

Na tem mestu se je že večkrat povedalo, da ne mislimo obdržati Belgije ali jo pridružiti kot državo nemški državi, a, kar je tudi v noti z dne 1. avgusta m. l. izjavljano, zagovarjati se moramo pred nevarnostjo, da bi se v deželi, s katero hočemo mirno in prijateljsko živeti, lahko zbirali in spletkarili naši sovražniki. V ožjem krogu naj bi se pogajali o sredstvu, s katerim bi se ta namen dosegel. Če bi se kaj takega predlagalo od nasprotne strani po vladi v Le Havre, bi ne odklanjali neobvezno. Zdi se mi, da bo, kar je sprožil omenjeni angleški parlamentarec, če ni dobilo dosegljive oblike, prisiljen sem zato, da se razgovarjam preko Kanala in oceana tako, kakor se je to dozdaj godilo.

Rad pripoznam, da morebiti poslanica predsednika Wilsona z dne 11. t. m. predstavlja kratek korak, da se drug drugemu približamo. Ne nameravam se pečati s predolgimi uvodnimi izjavami in se pričnem precej pečati s štirimi temeljnimi načeli, ki se morajo, kakor sodi Wilson, upoštevati, kadar se razpravlja.

Prvo načelo naglašajo: Vsaki del končne pogodbe se mora bistveno naslanjati na pravico v gotovem slučaju in zgraditi na taki pogodbi, o kateri je verjetno, da privede do trajnega miru. Kdo naj temu ugovarja? Stavke, ki ga je zamislil veliki cerkveni oče sv. Avguštin pred tisoč in petsto leti: „Justitia fundamentum regnorum“, velja še danes. Gotovo: trajen mir more biti le tisti, ki ga v vseh delih prevevajo načela pravičnosti.

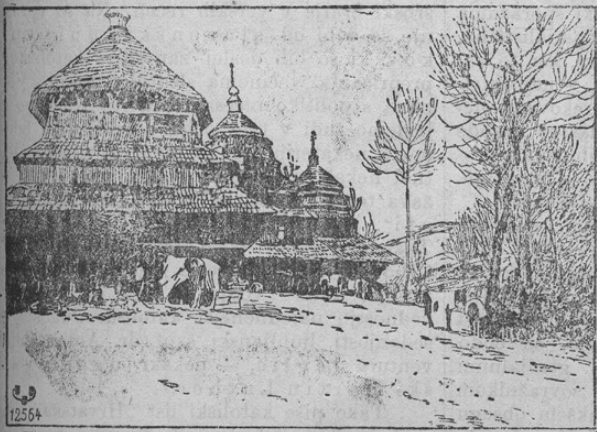
Drugi stavek zahteva, naj se narodi in dežele ne premikajo iz ene državne oblasti v drugo. Tudi temu stavku lahko mi brezpogojno pritrđimo, da, čuditi se moramo, ker je smatral predsednik Združenih držav za potrebno, da ga je zopet zabičaval. Stavek se prereka z že zdavnaj izginulimi razmerami in nazori, proti kabinetni politiki in proti kabinetni vojski, proti mešanju državnih ozemelj in knežje zasebne lasti, ker spada vse v davno preteklost. Neuljuden bi ne bil rad, a če se spomnim prejšnjih Wilsonovih izjav, bi človek lahko sodil, da vlada v Nemčiji protislovje med avtokratično vlado in pa brezpravno ljudsko množico. Predsednik Združenih držav — kar vsaj dokazuje nemška izdaja njegove knjige „O državi“ — pozna nemško državnopravno književnost; ve torej, da so pri nas knezi in vlade najvišji člani v državi organizirane celote ljudstva; najvišji člani, ki jim končna odločba in sicer tako, da oni, ako tudi pripadajo celoti kot najvišji člani, se odločijo le za dobrobit celoti. Potrebno je, da se to Wilsonovim vojakom izrecno pove. Radostno pozdravljamo tudi konec stavka, ki razglašajo, da se je igra za ravnotežje sil za vse večne čase diskreditirala. Znano je, da je iznašla Anglija načelo o vzdrževanju ravnesja sil, ki ga je posebno takrat uveljavljala, kadar je postala kaka država na evropski celini premogoča, kar je bil le drugačen izraz za nadvlado Anglije.

Tretji stavek, ki zahteva, naj se reši vsako vprašanje o ozemlju, katerega je izprožila sedanja vojska, v korist in dobrobit prizadetega prebivalstva in ne le kot del kake pogodbe ali kompromisa tekmujočih si držav le izpolnjuje, kar se je prej povedalo, v gotovi smeri, oziroma je posledica prejšnjega.

Iz Ukrajine.

Z ozirom na mir, ki so ga osrednje sile sklenile z novo uresničeno ljudsko republiko Ukrajino, prinašamo sliko iz te dežele. Slika predstavlja eno v Ukrajini pogostoma pojavljajočih se lesenih cerkev.

Ali si že naročil „Štajerca“?

12554

Zum Frieden mit der Ukraine: Typische ukrainische Holzkirche.

Končno četrty stavek, ki zahteva, naj se vse jasno zahtevane zahteve najdalekosežnejše zadovolje, tako, da ne ovekovečijo nova ali stara nasprotstva, ki bi najbrže zopet kmalu motila evropski in z njim mir celega sveta. Tudi temu stavku lahko načelno pritrdim in izjavljam, kakor Wilson, da se lahko razgovarja o splošnem miru, ki bi temeljil na takih načelih.

Le en pridržek obstoji: teh načel ne sme predlagati le predsednik Združenih držav, pripoznati jih morajo dejansko tudi vse države in narodi. Zveza narodov bi bil smoter, ki ga najpristraneje želimo, a ta smoter se še ni dosegel, tudi ne obstoja razsodišče, ki bi ga bili vsi narodi ustanovili, da čuvajo mir v imenu pravičnosti. Ako ob priliki pravi Wilson, da govori nemški državni kancler sodnemu dvoru celega sveta, moram, kakršne so reči danes, v imenu nemške države in zaveznikov sodni dvor, ker je pristranski, odkloniti, da bi radostno pozdravljaj, če bi obstojalo nepristransko razsodišče, kakor bi tudi rad sodeloval, da bi se prišlo do takega idealnega stanja. Obžalujem, ker ni o podobnem mnenju pri vodilnih velesilah sporazuma niti sledu.

Vojni smotri Anglije, ki jih je zopet razvil Lloyd George, so še vedno skozi in skozi imperialistični, vsiliti hočejo svetu taki mir, kakršen bi Angliji ugajal. Če govori Anglija o praviči samoodločbe narodov, ne misli na to, da bi to načelo izvedla tudi na Irskem, v Egiptu ali v Indiji. Mi smo iz početka sem zasledovali sledeče vojne smotre: branili smo domovino, vzdržati smo hoteli nedotakljivost našega ozemlja in varovati svobodo našega gospodarskega razvoja na vse strani. Vojskujemo se v znamenju obrambe, dasi moramo napadati. Posebno naglašam to zdaj, da se naša politika na vzhodu ne bo napačno tolmačila.

Nasproti Rusiji smo imeli proste roke, ko je rusko odposlanstvo 10. t. m. prekinilo mirovna pogajanja. Naše čete so začele 7 dni pozneje samo zato prodirati, da zagotove sadove miru, ki smo ga sklenili z Ukrajino; nikakor niso odločevali osvojevalni nameni. Podpirali so nas klici po pomoči Ukrajine, naj jo ščitimo proti boljševikom, ki so motili red mlade države. Šlo je za to, da ustvarimo mir in red v korist prebivalstva, ki ljubi mir.

Ne mislimo, da se morebiti ustalimo v Estlandu ali Livlandu, želimo marveč le, da živimo v dobrih, prijateljskih razmerah z državami, ki bodo tam po vojski nastale. Ni potrebno, da bi danes o Kurlandski in Litavski kaj povedal. Gre za to, da ustvarimo prebivalstvu teh dežel organe samoodločbe in samouprave in da ukrepimo tiste, ki se ustvarjajo. Mirno pričakujemo, kakor se bodo stvari še razvijale. Vojaški nastop na vzhodu je pa zelo dosegel uspeh, ki zelo presega prvotni namen, katerega sem pravkar označil. Gospodom je že znano obvestilo gospoda državnega tajnika zunanjih reči, da je Trockij brzojavil, kateri brzojavki je tudi sledilo pismeno potrdilo, da je pripravljen prekinjena mirovna pogajanja nadaljevati. Odgovorili smo tako, da smo poslali naše mirovne pogoje v obliki ultimata.

Včeraj, to veselo vest, gospodje, Vam moram naznaniti, se je poročilo, da je petersburška vlada sprejela naše mirovne pogoje in da je poslala zastopnike na nadaljna pogajanja v Brest-Litovsk; nemški odposlanci so sinoči odpotovali tja. Mogoče je, da se bodo o podrobnostih še prepirali, a glavna reč se je dosegla; z ruske strani se je izrecno izrazila volja, da se doseže mir.

Nikdar v zgodovini se morebiti še ni tako sijajno potrdila aristotelska beseda, da smo se morali odločiti za vojsko, ker smo želeli mir. Naše vojno vodstvo je potegnilo meč, da zavaruje sadove našega miru z Ukrajino: mir z Rusijo bo srečen uspeh. Veselja nam ne bodo kratile neumne in hujskajoče brzojavke, ki se vedno širijo po svetu.

Včeraj so se pričela v Bukareštu mirovna pogajanja z Rumunijo; navzoč je bil gospod državni tajnik za znanje reči, ker je potrebna

njegova navzočnost, ko gre za prva načelna vprašanja; zdaj pa bo moral kmalu oditi v Brest-Litovsk. Glede na pogajanja z Rumunijo se mora pomisliti, da nismo le mi sami prizadeti in da smo dolžni nastopati za upravičene koristi naših zvestih zaveznikov: Avstrije, Bolgarije in Turčije in da vzravnamo želje, ki bi si morebiti nasprotovale. Mogoče se pojavijo težave, a z dobro voljo na vseh straneh se bodo te težave premagale. Tudi nasproti Rumuniji nas mora voditi načelo: države, s katerimi sklepamo mir, zanašajoč se na naš meč, moramo in hočemo pridobiti da ostanejo v bodoče naše prijateljice.

Če izpregovorim v tej zvezi še besedo o Poljski, za katero se zadnje čase sporazum in tudi gospod Wilson posebno zanima, je znano, da jo je združena moč Nemčije in Avstrije rešila odvisnosti, ki jo je težila v carski Rusiji z namenom, da se oživi samostojna država, ki naj neovirano napreduje v svoji narodni kulturi, a ki naj tudi postane steber miru v Evropi. Državno-pravnega vprašanja v ožjem smislu: kakšna bodi ustava nove države, seveda ni bilo mogoče precej odločiti; o njem se še zdaj temeljito vse tri prizadete dežele posvetujejo. Razen mnogih težav, ki se morejo, premagati — gre za težave posebno gospodarskega značaja — se je pojavila vsled poloma stare Rusije še nova: kakšne meje naj se določijo Poljski s sosednimi ruskimi ozemli. Ko se je razglasila z Ukrajino sklenjena pogodba, so se Poljaki prvi hip zelo vznemirili: Upam: dobri volji se bo posrečilo, da se vzravnamo zahteve, če se bodo pravično upoštevale etnografske razmere. Izjava, da se tozadevno vse do skrajnosti poskusi, je poljske kroge že zelo pomirila, kar z zadoščenjem pribijemo. S te strani se bo glede na ureditev vprašanja meje zahtevalo le to, kar je z vojaških vidikov neobhodno potrebno.

Iz izvajanj sledi, da se očitno bližamo miru na celi vzhodni bojni črti od vzhodnega do črnega morja; svet, ki je prenasiten vojske, posebno v nevtralnih deželah, z mrzlično napetostjo vprašuje, če se še ni odprl tudi dohod k splošnemu miru.

Kakor vse kaže, voditelji sporazuma v Angliji, Franciji in Italiji odklanjajo, da bi poslušali glas pameti in človeštva; v nasprotstvu z osrednjimi velesilami je zasledoval sporazum ves čas osvojevalne smotre. Vojskuje se, da bi dobila Francija Alzacijo Loreno. Ničesar ne pristavljam, kar se je že o tem vprašanju povedalo. V mednarodnem smislu vprašanja Alzacija-Lorena ni; če je, je to čisto nemško vprašanje.

Sporazum se vojskuje, da bi Italija pridobila avstrijska ozemlja. Ako so iznašli v Italiji za to lepe besede o svetih aspiracijah, o svetem egoizmu, se z njimi zahteva po aneksijah ne odstrani. Vojskuje se, da se odcepijo Palestina, Sirska in Arabska od turške države. Posebno skili Anglija na turško ozemlje. Izenada je odkrila srce za Arabce; upa, da pridobi s pomočjo Arabcev; z od angleške nadvlade odvisne države angleški državi novo zemljo. Angleški državniški so večkrat izjavili, da zasleduje Anglija v Afriki kolonijalne vojne svrhe; kljub skoz in skoz agresivni politiki, ki se hoče pridobiti tuja ozemlja, si le še upajo državniški sporazuma trditi, da moti mir vojaška, imperialistična, avtokratična Nemčija, ki se mora, ker to zahtevajo koristi svetovnega miru, v najtesnejše meje stisniti. Z lažmi in obrekovanji neprenehoma delajo, da bi tako lastne narode kakor tudi nevtralne države najhujskali proti osrednjim velesilam, posebno s strahom, da namerava Nemčija kršiti nevtralnost.

Svet stoji zdaj pred največjimi, najusodnejšimi odločitvami. Sovražniki se ali odločijo, da sklenejo mir; če se za to odločijo, se hočemo pogajati z njimi; ali se pa odločijo, da bodo nadaljevali zločinsko blaznost osvojevalne vojske. Če to sklenejo, se bodo naše krasne čete pod svojimi genijalnimi vojskovodji bojevale dalje. Tudi sovražnikom je dovolj znano, da smo in v kakšem obsegu smo tudi za ta slučaj pripravljeni, naš vrli, občudovanja vredni narod bo vztrajal dalje;

toda kri padlih, trpljenje ranjenecv, reti beda in trpljenje narodov pade na glabstih, ki se trdovratno branijo, da bi pare z li glasove pameti in človeštva.

Amerikanci zbirajo vojake

Amerikanske vojne grožnje so ostale brez vsacega uspeha na osrednje S kakimi sredstvi nabirajo Amerikanci ke", nam kaže naša slika. Moški in igralci ponočnih baletnih lokalov vabijo

En New York Londoner Baletstratten als Werber in Amerikaj

ljudi za vstop v amerikansko „armado“ smešno, kajti s takimi sredstvi se bodo zbralo par zaljubljenih fantičkov, nikdar ne armade, ki bi se zamogla bojevati izkušenim armadam osrednjih sil.

Politični utrinki.

Katoliško vero hočejo odpraviti...

Kdo? Nekateri „jugoslovanski“ katoliški duhovniki sami. Kakor znano, skušajo pidi za svojo „jugoslovansko deklaracijo“, Kd hočejo s pomočjo znanjih sovražnikov ničiti, tudi Hrvate pridobiti. Doslej našli pristaše le pri Starčevičevi stranki, tem ko ostale hrvatske stranke „jugoslovstva“ ne marajo. Glasilo Frankove str dobro katoliška „Hrvatska“ je n. pr. kratkim ljubljanskega knezoškofa dra. Je prav ojstro za ušesa prijala. List je pri neki dopis od kranjsko-hrvatske meje, terem se pravi: „Zanimiv je odgovor, da daje marsikateri slovenski in hrvatski dnik na vprašanje, kako bode šlo k liški cerkvi v velesrbski, bi sk tinski jugoslovanski državi, sk vendar znano, kako nestrpni so pravosrbski bratje v verskih rečeh. Na to v nje se dobi od slovenskih duhovk v, ki so bili doslej zanesljivo katoliški prepričanja, večinomla sledeči odgovor: nima s politiko ničesar opraviti. Konec bodemo tudi v tem oziru združili. Mi mo v nekaterih točkah ponehali, Srbi b tudi nekaj ponehali in potem bode en žava ter ena vera. Postali bodemo „ati“, duhovniki brez celibata. Tako prihajamo vsled inicijative srbof Čehov do najmodernejše jugoslovanske macije, katere vodja je brez ali z nje vednostjo najodličnejši katoliški Jugos sedanjosti, ljubljanski škof dr. Anton B ventura Jeglič, — nekaki jugoslovski Martin Luther.“

Tako piše katoliški list „Hrvatska“, goslovanskem gibanju. Z drugimi besed povedano: Jugoslovanski hujskači nam m